Ч. 221. Неділя 21 (8) жовтня 1906. Рік XVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З ради державної. — Голоси праси про графа Голуховского. — Уоруженя Італиї. — З Крети. — Події в Росиї.

На вчерашнім засіданю палати послів пп. Штайн і Шенерер зголосили нагляче внесенє взиваюче правительство, аби оно вело переговори з Угорщиною лише в напрямі знесеня спільности. По відчитаню інтерпеляций і відповідях пп. Міністрів Шенайха і Дершатти радила палата над справою послів Ончула і ґр. Штернберґа. Референт пос. Круликовский поставив внесенє, аби пос. Штернберґови не уділяти нагани. П. Ончул підніс, що лише тому жадав скликаня комісиї нагани, аби доказати неправдивости висказів ґр. Штернберґа. Ґраф Штернберґ навів ріжні докази на підперте свого виступленя і закидає п. Ончулеви підкупність.

Будапештеньскі часописи живо займають ся положенем ґр. Ґолуховского. Budapesti Hirlap, часопись найбільше ворожо настроєна супротив ґр. Ґолуховского, пише: На підставі вістий з Відня доходимо до пересьвідченя, що Є. В. Цісар обстає сильно при особі ґр. Ґолуховского і що дитиньством було би думати о поваленю того мужа державного. Впрочім можна би то перевести насильним способом, але ціна того успіху була би надто висока. Отже ясна річ, що ми не мали би з того пожитку. Впрочім положенє угорского правительства таке прикре, що було би несовістностию робити єго ще прикрійшим такими річами. — Budapest. Tageblatt остерігає, що війна против ґр. Ґолуховского була би великою політичною похибкою. Однако може бути, що ґр. Ґолуховскому удасть ся ще перед скликанєм делеґаций осягнути в заграничній політиці, особливо що до відношеня з Сербією такі успіхи, що навіть єго противники будуть мусіли уступити. То було би — каже та часопись — найліпшим розвязанєм справи. Також заграничні часописи займають ся тою справою. — Frankfurter Ztg. не може зрозуміти причин такого поведеня. Атже вже достаточно доказано, що байкою єсть, немов би ґр. Ґолуховский виступав против угорских змагань, а єго розумна політика принесла що найменше тілько користий Угорщині, кілько й Австриї. Ґр. Ґолуховский тїшить ся довірєм не лише союзних держав, але також прочих держав, з виїмком хиба Сербії. А в хвили, коли Сербія займила супротив Австро-Угорщини таке обиджуюче становище, підкопувати становище Міністра, котрий боронить великодержавної поваги Монархії, значило би тілько, що працювати над поваленєм тої поваги — особливо на Балкані. Утрата же тої поваги далась би відчути не лише в Сербії, Болгариї, Чорногорі, але також в Босні і Герцеґовині.

Позаяк помимо півурядового поясненя, длячого з великим замовленєм на артилерийский материял удало ся італіяньске правительство до фірми Круппа, не перестали напасти з кругів італіяньских ліверантів, проте міністер війни Віґано, користаючи з першої нагоди, ще раз виказав причини, для яких в інтересї Італії треба було конче поминути краєві заведеня. Після тих пояснень, комісия технічно-войскова признала армату Круппа, охоронену від куль карабінових і шрапнелів, рішучо найліпшою. Ту армату уліпшили ще італіяньскі техніки, збільшивши початкову скорість кулі. Однако позаяк італіяньскі відливальні армат не мають конечних устроєнь для виробу таких армат, удано ся до фірми Круппа, полишаючи краєвим робітням лише остаточне обробленє і змонтованє армат. Новим материялом буде заступлених 175 бронзових батерий через 105 батерий сталевих. Що до крілостної і тяжкої артилерії то — на гадку міністра — стоїть она на висоті задачі і не потребує ні переробок ні доповнень. При тій нагоді успокоїв міністер війни також побоюваня о недостаточну охорону всхідних границь дер-

---

4)

Тайна скупаря.

(З німецкого — Артура Мархмонта).

(Дальше).

Але на дзвоненє нічого не озвало ся; она знов задзвонила, відтак стала стукати до двери, пробовала їх отворити, але всьо дармо. Вкінци не лишалось їй нічого, як вернутись.

З великим занепокоєнєм замітила, ідучи назад до міста, що якийсь чужий чоловік підглядав єї а відтак пустив ся за нею. Она бігла чим раз скорше, та робила собі в души докори, що запустила ся сама в таку небезпечну дільницю.

Нараз той чоловік задержав ся і тихо свиснув, по чім прилучило ся до него ще трех, чотирох мужчин, але на єї щасте завернули всї в бічну уличку.

Она утїшила ся, коли вскорі потім стрітила двох поліциянтів, котрих попросила, аби її запровели на поліцийну інспекцию.

Комісар поліциї був людяний чоловік. — Чого ви собі бажаєте, пані? — спитав чемно.

— Не моглаб я сама одна кілька слів з вами поговорити? — спитала Ольга.

Він завів єї до другої комнати і Ольга сказала єму, в чім діло. — Маю великий клопіт, — говорила — мій старенький батько, що від якогось часу дуже недомагав на здоровлю, пропав вчера вечером без слїду, і я бою ся, що з ним скоїлось якесь нещастє.

— Як вам на імя і де мешкаєте? — спитав комісар Мольтон.

— Ольга Баль і живу при ул. Монетній, а мій батько... — тут она трохи збентежилась — звістний під иншим іменем.

— Ви єго дочка і не знаєте, що він за один? — спитав комісар трохи недовірчиво.

— Єго знають під іменем Бено Гомер — говорила Ольга, не даючи збити ся з пантелику.

— Я єго знаю — сказав комісар — а не звістно вам щось близше про єго занятє?

— Ні, пане комісар, доси я майже сама старала ся о наше удержанє.

— Чим можу вам служити?

— Я хотїла вас просити, щоб отворено дім при ул. Писарскій ч. 50; я там була і не могла дістати ся до середини.

— Ви були самі нинї вечером на Писарскій улици? А ви знаєте, що в тій злодійскій дільници небезпечно?

— Так, поліциянт звертав менї на се увагу, але я не зважала, бо страшно була неспокійна о батька.

— З вас відважна дівчина, — сказав комісар — постараюсь вволити вашому бажаню.

По тих словах він вийшов а за хвилю вернув ся з якимсь чоловіком, що був одітий скромно, ба майже убого.

— То тайний аґент Вольф — сказав він до Ольги — він піде з вами.

— Чи маю взяти ще одного чоловіка, пане комісар? — спитав Вольф.

— Про мене, можете собі ще взяти Фішера. А донесіть менї відтак все докладно, що ви там відкрили.

В товаристві двох аґентів вийшла Ольга з поліциї. Уйшли вже шмат дороги, аж нараз она крикнула до чоловіка, що попав ся їм на стрічу:

— То ти, Ральфе?

— Ольго, — відповів він — а ти звідки тут взяла ся? Що то за люди? — додав, показуючи на єї товаришів.

— То поліцийні аґенти, Ральфе, — відповіла — йдемо на Писарску улицю.

— Власне вертаю від тебе, Ольго, — мовив Ральф — що ти хотїла менї сказати?

Розповіла єму про свою журбу; коли натякнула на можливість убийства, Ральф стривожений подав ся взад і кликнув:

— Не може бути! Хто взяв би на свою совість таке діло?

Ользї здавалось, що він зробив ся якимсь пригнобленим. Розмовляючи, наближили ся всї до того дому.

— Той пан мій добрий приятель — сказала Ольга на допитливі погляди Вольфа.

— Так, — відповів аґент — отже й приятель вашого батька?

— Пані Баль є моя суджена — пояснив Ральф і Ольга знов замітила, що єго голос зробив ся якимсь глухим.

Аґент був очивидячки вдоволений і звернув ся до свого товариша:

— Ліпше тепер ще не дзвонити; я думаю, що буде розумнїйше, як ви підете до задних дверий і застукаєте двічи сильно.

Другий аґент зробив так, а прочі оста-

жави. — Побудовані в тій стороні фортифікациї суть дуже сильні. До того має там Італія армію своїх неоцінених стрільців. Нові італїяньскі предложеня будуть домагати ся: 1. артилериї; 2. скріпленя і дальшої будови граничних фортів; 3. уліпшеня інтендантури, заведеня телеґрафів без дроту, бальонів, автомобілів і т. ин. В Анконї мають бути розширені фортифікациї і вуглева стация.

Начальний комісар Крети Дзаіміс мав — як кажуть в Атинах — одержати повновласть, із сторони опікунчих держав, розширюючу значно круг єго діяльности. В добре поінформованих кругах нічого о тім не знають. Держави поручили Дзаімісови лише п реведенє деяких реформ. Дзаіміс стрітив ся у населеня острова з загальною симпатиєю. Завдяки тому заволоділо на Креті від часу обнятя ним управи видиме успокоєнє, а єго відозва до населеня викликала як найліпше враженє.

Мійска рада в Москві дістала приказ уложити виборчі лісти до державної Думи. Маґістрат покінчить сю роботу до 17 грудня с. р. „Страна“ доносить, що з ґуберніяльного московского уряду украдено лісту рекрутів, на підставі котрих мали бути покликані сего року рекрути до чинної служби. — 50 кадетів маринарки, стоячих під командою адмірала Бостерена, котрі мали бути сими днями іменовані официрами, зголосили своє виступленє із служби, бо не хотять служити в теперішних відносинах. — Переговори між ректором московского університету а президентом міністрів Столипином покінчили ся успішно. Столипин обіцяв відкликати поліцийні патрулї, окружаючі будинок університету, і призволив, щоби в університеті відбували ся збори студентів після приписів, виданих університетскою радою. З огляду на те університет буде завтра отворений.

Новинки.

Львів, дня 20-го жовтня 1906.

— **Почетне горожаньство.** Рада міста Теребовлї надала на оногдашнім засїданю почетне горожаньство Є. Ексц. гр. Андреєви Потоцкому в доказ вдячности за основанє ґімназиї в Теребовли.

— **Конкурс на посаг.** В цїли удїленя посагу з фондациї дра Івана Фріда для убогих сиріт, дївчат селяньских львівского повіта, оголошує ся конкурс до кінця марта 1907. Компетентка о той посаг повинна виказати: що єсть сиротою по господари селянинї з місцевости належачої до львівского повіта; що єсть убогою; числить 18 до 25 лїт віку; укінчила з добрим поступом 3 низші кляси школи народної, що наконець має віддати ся за селянина, котрий також укінчив з добрим поступом 3 низші кляси школи народної. Вінчанє кандидатки має відбути ся дня 20 цьвітня 1907, а на случай церковної перешкоди в найблизшім дни по єї усуненю. Посаг буде виплачений зараз по вінчаню церковнім. Подання треба вносити до протоколу подавчого ц. к. Намістництва.

— **Просьба.** Дня 14 жовтня с. р. в ночи пропали з пасовиска в Стратинї один кінь масти темно-червоної, молодий, зубів ще не має, хвіст підтятий, середної величини і одна кляч масти ясно-червоної, лиса, хвіст підтятий, о 2 зубах, — оба коні вартости 500 корон. Упрашає ся о глядане на ярмарках околичних а переважно в Підгаєччинї і Тернопільщинї та о повідомленє господаря Николая Падляка в Стратинї, повіта рогатиньского.

— **Самоїзди почтові.** Свого часу доносили ми, що в наслїдок рішеня міністерства мають бути заведені самоїзди почтові в тих сторонах, де брак зелїзниць для перевозу осіб і пакунків. Пробу заведеня того рода почти перевозової зроблено насамперед в Долїшній Австриї. Як тепер зачувати, має бути й в Галичинї заведена така самоїздова почта, а то межи Львовом, Підлїсками малими, Жовтанцями, Камінкою струмиловою, Холоєвом, Радеховом і Стояновом. До удержаня того рода почти мали би до якоїсь міри причинити ся також інтересовані громади, через котрі почтові самоїзди будуть їздити.

— **Дрібні вісти.** Почтмайстрови-дефравдантови з Буська, Пєтшиковскому і якомусь 19-лїтному Малиновскому, котрих зловила російска сторожа погранична і відставила до кріпости в Дубнї, так там догодили, що они сами просили золочівский суд, аби забрав їх назад до свого сховку. Оногди приставлено обох арештантів до Золочева. Один приїхав фіакром в товаристві російского жандарма, а другий прибув зелїзницею.

— **Процес против фальшівників банкнотів,** котрі пускали фабриковані в Льондонї австрийскі банкноти, головно в Галичинї й на Угорщинї, розпочав ся в четвер у Відни. Перед судом станули Нухем Шапіра, лїт около 60; Авраам Фіш, лїт 40; Айзиг Буттервайс, лїт 39; Саламон Пінес, лїт 33; Йосиф Бавмгартен, лїт 30 і Хаїм Швальб з Угорщини лїт 32. Спілка тота вифабрикувала 356 фальшивих банкнотів, котрі пустила головно між бідних селян, котрі продавали збіже або худобу При перебудові якогось дому в Стрию в цьвітни с. р. знайдено бляшанку коробку, а в ній схованих 203 фальшивих банкнотів.

— **В справі мнимого самоубийства** ученика рускої ґімназиї в Тернополи, Миколи Постригача, про що ми згадували, повтаряючи сю вість за иншими ґазетами, подає директор рускої ґімназиї в Тернополи, п. др. Ем. Савицкий таке спростоване в „Дїлї“: 1. Не єсть правдою, що директор прогнав Постригача зі школи. Постригач ходив до школи правильно і ще дня 14 с. м. був на Богослуженю шкільнім разом з учениками. 2. Не єсть правдою, що Постригач скінчив житє самоубийством. Єго похорон відбув ся дня 16 с. м. при асисті обох оо. катехитів після приписів церковних; мусїли отже покликані до того власти набрати пересьвідченя, що не самоубийство було причиною смерти. 3. Не єсть правдою, що батько покійного Миколи побив єго, почувши від директора, „що син єго видалений зі школи...“ Правдою єсть от що: Перед директором жалувала ся одна жінка (мабуть сусїда Постригачів), що покійний Микола бив єї по лици і домагала ся за се кари. З конфронтациї обжалованого з сею жінкою, не набрав директор пересьвідченя, що Микола був стороною нападаючою, тому і ніякої кари, крім упімненя, на него не наложив, а батькови, завізваному до канцеляриї, представив, що поведенє єго сина єсть (хотя би лише з огляду на вік тої жінки) невідповідне і в случаю повтореня такого учинку потягне за собою злу ноту з обичаїв. 4. Констатую, що Мальчик, згаданий в тій дописи „Дїла“, нї в сїм, нї в минувшім роцї учеником рускої ґімназиї не був. — Др. *Е. Савицкий.*

— **Про фальшивого капітана,** що сконфіскував громадску касу в Кепенік, все ще анї слиху а всякі пошукуваня показали ся доси безуспішні. Доси вислїджено лиш, що капітан по щасливім арештованю бурмістра і урядника касового, та по забраню грошій заїхав ві второк вечером около чверть на 8 дорожкою перед великий склеп з мужеским одїнєм при ул. Фридриха в Берлинї і купив собі там чорне жакетове одїнє, чорне шевіотове пальто зимове і чорний твердий капелюх. Коли продавець хотів взяти міру з него і сказав єму запнути на собі тимчасовий сурдут, він не дав взяти з себе міри і сказав, що й без того знайде ся одїнє добре для него. При сїй нагоді сказав, що називає ся Мальцан, але де мешкає, не хотів сказати, бо казав, що забере одїнє з собою на дорожку, котра чекає на него перед склепом. За одїнє заплатив „капітан“ банкнотом на тисяч марок а виданий останок схован спокійно до кишенї. Вислані з Берлина до Кепенік поліцийні комісарі переслухували оногди цїлий день всїляких а передовсїм тих вояків, що помагали „капітанови“ арештувати і забирати гроші з каси. Їм поставлено питанє, чи не мали они якогось недовіря до „капітана“ і чи на єго приказ були би ужили навіть і оружия против маґістратских урядників. На то відповіли вояки: Ми якось не конче мали довіре до особи чужого нам капітана і длятого фрайтер казав нам по дорозі виглядати через

лись на улици. Коли роздав ся умовлений знак, Вольф також застукав грімко до дверий, відтак ще раз, але в середині було тихісько.

— В тім домі нема живого духа — сказав він по хвили.

— Лишіть ся ви тут, — сказав він до Ральфа — а я піду до мого товариша; виважимо задні двері і впустимо вас до середини.

Незадовго Ральф і Ольга почули в домі стукіт; тривожно вхопила дївчина за рамя судженого, немов глядаючи у него охорони. Що принесуть їй найблизші хвилї? Чула, що стояла перед важним моментом.

— Не робіть гамору — упімнув Вольф, впускаючи обоїх до середини. — Котра то комната може належати до вашого батька? — додав, звертаючись головно до Ольги.

— Того я не знаю — відповіла.

— Тота ось де — вмішав ся Ральф до розмови і вказав на низькі двері. — То значить... я... здогадуюсь так... оно так виходить.

— Звідки ти се знаєш? — спитала Ольга тихо.

— Виглядає так, начеб се були двері від контори — відповів Ральф, і Ольга знов здивувала ся в души, що він взагалї знав про контору єї батька.

— Може лїпше ви не йдіть з нами до середини, панї — сказав Вольф — насамперед ми самі заглянемо.

— А може лїпше я піду.

Війшли до середини, тайний аґент по переду з лямпою в руцї.

— Панї Баль, — сказав він — мусите приготовитись на найгірше... Ваш батько не жиє.

При тих словах сьвітло лямпи упало на лице Ральфа і він був такий перестрашений, що Ольгу аж зморозило; але в тій хвили єї думки звернули ся знов до батька і она припала до небіщика, голосно хлипаючи.

3.

Переслухане.

Ользї довелось знову прожити сумну ніч. Лиш з трудом дала ся судженому намовити, що покинула мертве тіло батька, але й в своїм мешканю єї заплакані очи дуже мало складались до сну.

О десятій годині рано прийшов до неї поліцийний комісар.

— Чи ви викрили що важного? — спитала єго Ольга.

— Ми пересьвідчені, що тут ходить о намірену грабіж — відповів комісар. — Стіл і шуфляду виломлено, все перебушоване і в цїлій комнатї нема нічого, що мало-б якусь вартість. Ви не знаєте, чи батько мав які гроші?

— Того я дійстно не годна сказати.

— А може маєте яке підозрінє на кого?

— Мій батько вічно бояв ся мести якогось Александра Лїнера.

— Чи пан Гет знає щось близше про інтереси вашого батька?

— Мабуть нї.

— Будьте так добрі, панї Баль, явити ся нинї о другій годинї по полудни в поліцийнім бюрі, може буду ще потребувати ваших інформаций.

— Добре — сказала Ольга і комісар попращав ся.

Оставшись сама, оглянула ще раз лист батька а відтак рішилась піти до державного банку. Лїт тому чимало она вже була раз там із своїм батьком, і тоді впало їй в очи, що батько добре знакомий з директором банку, але она більше над тим не думала. Тепер пан Фербер, той директор, приняв єї вічливо і спитав, чого она собі бажає.

— Маю для вас лист — сказала і подала єму запечатане письмо від батька.

— Ви знаєте єго зміст?

— Нї, пане директор.

Пан Фербер прочитав лист уважно і сказав:

— Батько пише про 20.000 марок, зложених у нас; тепер ви ними розпоряджаєте.

(Дальше буде).

вікно ваґона, чи той офіцир де не пішов; але то недовіре щезло в тій хвили, коли жандармерия віддавала капітанови гонори, а поліция сповняла всї его прикази. На друге питанє відповіли ґренадири, що були би безусловно зробили ужиток з оружия, бо не мали вже нїякого сумнїву. — Але й в маґістратї нїхто не сумнївав ся, що то правдивий капітан, бо вояки що хвиля приносили ему якісь листи. Показало ся опісля, що той дурисьвіт казав подавати собі всї листи, які приходили на імя бурмістра, і читав їх підчас розмови з бурмістром а відтак ховав до кишенї. Лиш случайно стало ся, що ему не попав в руки грошевий лист, в котрім було 1800 марок і другий з 80 марками. — Вся нїмецка праса доказує тепер, що того рода розбишацтво могло стати ся лиш длятого, що в Прусах мундур уважає ся нїби за якесь божище, що там перед мундуром клонять ся всї безусловно. Якийсь злочинець спекулював очевидно на то, що коли убере ся в мундур офіцира, то нїхто а тим менше вояки не будуть питати про его особу, бо мундур все покриє і виробить безусловний послух. Та й не перечислив ся. Хоч „капітан“ після опису реставратора Авґустіна в Кепенік, що зараз коло ратуша має свою реставрацию, виглядав так, „як би просто вийшов з кримiналу“, всї безусловно слухали его приказів, бо він мав мундур на собі.

— **Огні.** Дня 18 с. м. о 4 годинї з рана повстав огонь з незвістної причини у господаря Николи Антоняка в Новосїлках гостин. коло Рудок; спалили ся два господарства враз з стодолами і сеґорічним збіжем. Лише тому, що було тихо і стріхи були вогкі, не пійшла часть села з димом. Нарід позбігав ся і стояв приглядаючись з далека, байдужний на нещастє другого. Сикавка стояла коло огню даром, бо нїхто анї коновки води не приніс. Малї хлопцї школярі більше ратували, як дорослї люди.

Чи не продає хто хати з городом в горах або на Підгірю близько лїса і ріки а почта в місци? Хоче купити емеритований учитель. Близша відомість у Поповича в Жовтанцях, почта в місци.

Телеґрами.

Будапешт 20 жовтня. (Угор. Б. кор.) З Відня доносять: Цїсар приняв нинї перед полуднем о 10 год. президента міністрів дра Векерле а о 11 год. міністра просьвіти Апонія на окремих авдиєнциях.

Відень 20 жовтня. Дирекция зелїзниць державних подає до відомости, що з причини страйку спедицийних робітників в Триестї приниманє фрахтів до Триесту на зелїзници полудневій або державній застановлено. Вимку творять живі зьвірята, пиво, тютюн і товари, що легко псують ся.

Льондон 20 жовтня. З Токіо доносять до „Daily Telegr.“, що Окума заявив перед членами нїмецкої ради державної, котрі тепер подорожують в Японії, що ґен. Штессель поробив був в Порт Артурі всї конечні зарядженя і показав ся здібним командантом а відданє кріпости було оправдане.

Петербург 20 жовтня. В виду відступленя Японії полудневої части вехідно-хіньскої зелїзницї подорожні їдучі з Европи до Японії будуть в будучности перевозити ся не в Дальнім лиш у Владивостоцї.

Петербург 20 жовтня. (П. Аґ.). Царский указ розпоряджає, щоби безпроволочно всїм російским підданим без ріжницї походженя, однак з виключенєм чужих народів сибірских, признано під взглядом служби державної рівні права. Також зносить ся постанова, силою котрої селяни, вступаючі до висших шкіл або до служби державної, були доси вилучувані з громад сїльских; селянам полишає ся вільний вибір помешканя і будуть одержувати від тепер паспорти без реченця. Наконець розпоряджає указ, що з днем 1 (14) сїчня 1907 зносить ся постанова о поголовнім і специяльні постанови селяньского права що до подїлу родинного майна.

Варшава 20 жовтня. На оногдашнім засїданю военного суду засуджено 3 драґонів і одного підофіцира, котрі патролюючи улицями в Ченстохові забрали одному з ревідованих прохожих срібний годинник і 100 рублїв готівкою, на позбавленє прав і на заточенє, а то підофіцира на 20 лїт, а рядових на 15 лїт.

Ню-Йорк 20 жовтня. Після вістий з Гаванни лютив ся на Кубі цикльон о найбільшій скорости, яку памятають на тім острові. Згинуло 94 туземцїв і 16 чужинцїв. Полученє зелїзниць з глубиною острова перерване. Збірка тютюну поважно загрожена. Шкоду матеріяльну обчисляють на 2 мілїони долярів.

Господарство, гіґієна, вихованє.

Як обрабляти рілю.

(IV.) Коли та як уживати борони і валка. Плуг, борона і валок то три найважнїйші знаряди для оброблення землї у малого господаря. По плузї іде звичайно борона, котрої ужиток буває дуже ріжнородний. Волочимо поле боронами на то, щоби верхну часть рілї добре розкришити і перемішати, землю зрівнати і гній на нїй добре всюди розстелити. Коли поле переорює ся два рази, то за кождим переоранєм треба заволочити. На виоранім поли не можна зараз сїяти, треба его насамперед добре заволочити. По засїяню волочить ся поле, щоби зерно присипати землею. Засїви скородимо боронами, щоби розбити тверду шкаралупу на ріли і тим способом помочи, аби молоденькі ростинки бураків, кукурудзи, барабо額 і т. п. могли лекше на верх видобути ся. Волочимо також і тодї, коли на ріли скільчать ся буряни і треба їх винищити. Коли боронами стягаємо з рілї буряни, перій, видобуту плугом зпід землї неперегниту стерню і т. п., то треба борону з заду піднести і очистити, все з неї витягнути і кинути на купу, на котрій робимо компост. Занадто буйні і густі засїви волочимо боронами, щоби їх проріднти. Пускаємо борони по стерни, щоби буряни борше скільчили ся і щоби стерню можна тим лекше приорати а наконець волочимо також і сїножати та кількалїтні конюшиниска, щоби зрушити землю межи корчиками трави і конюшини.

Волочити можна або за скибами, або впоперек скиб, або наконець і довкола. Коли розходить ся о то, щоби груду добре розбити і розкришити, то треба за кождим разом волочити в иншім напрямі. Коли ґрунт похилий або того рода, що не можна волочити в ріжних напрямах (н. пр. на вузких помірках), то волочить ся викрутасами або гранчастими вісїмками.

При волоченю треба ще більше як при ораню уважати на догідну пору, бо тут розходить ся о то, щоби землю добре розкришити; длятого треба добирати такий час, щоби земля не була анї занадто вохка, мазка, анї за суха, тверда, коли борона замість кришити лиш стягає груду на купу. Коли земля занадто вохка, то ще й конї роблять шкоду, бо при волоченю затоптують рілю. На тугих ґрунтах, де земля борзо тверднє, треба уважати на то, щоби зараз по виораню заволочити.

Подібно як борони також уживає ся валка до всїляких робіт але головно до того, щоби землю притолочити, робити груду і вирівнати поле. Як бувають і всїлякі борони, так бувають всїлякі валки, відповідно до того, яку мають робити роботу. Бувають валки гладкі і жолобчасті, довгі і короткі, деревляні і зелїзні. Тут мусимо звернути увагу на то, що наші господарі уживають майже виключно довгих валків, а такі валки не конче добрі, навіть для тих, що мають великі поля. Довгий валок не притискає всюди добре землї і длятого видко по нїм смуги непритисненої або нерозбитої землї; при обертаню довгий валок риє землю, а на вузких помірках або на похилих не виконує всюди одностайної роботи. Лїпші длятого суть короткі валки.

Пухка земля стає від привалкованя густїйша, тугїйша; приорана стерня або обірник, притиснені валком до землї, гниють скорїйше. Валок розбиває груду і приготовляє поле під засїв. Дрібоньке насїнє конюшини, трави і т. п. привалковуємо, щоби зерно добре притиснути до землї або вкрити его землею, щоби оно відтак лїпше скільчило ся, бо з більшої глубини не могло би оно видобути ся на верх. Особливо важне валкованє землї тодї, коли сїємо рядками, бо на гладонько привалкованій земли видко дуже добре рівцї, які робить значник, машини до сїяня ідуть по такім поли дуже рівно і гладко а наконець добре ще й косити чи то машиною чи косою. Озимину привалковуємо на то, щоби єї при голих морозах забезпечити від вимерзаня. Сїножати привалковуємо на то, щоби пізнїйше добре було косити. Наконець привалковуємо ростини, призначені на зелений погній, щоби їх відтак можна легко приорати.

Валкованє рілї управильнює дуже єї вохкість. Коли по привалкованю настане посуха, то привалкована земля випаровує більше води з себе як непривалкована, отже підсихає борше як непривалкована. Коли же паде обильний дощ, то привалкована земля буде завсїгди вохкійша як непривалкована, бо вода з привалкованої спливає поволїйше. Длятого на пухких землях і перепускаючих ґрунтах валкованє з весни або в осени підносить стан вохкости користно для ростин а на тугих і неперепускаючих ґрунтах збільшає шкідливу скількість води. Через валкованє держить ся вохкість в горішній верстві і помагає ростинам кільчити ся, а непривалкована земля в горі підсихає а в споді держить ся вохка. Валкувати треба, коли земля на стілько підосхла, що не чіпає ся валка анї не липне до него. Коли земля дуже грудиста, то треба два або й три рази валкувати а за кождий раз в иньшім напрямі, але перед валкованєм зрушити ще боронами привалковану груду.

— **Цїна збіжа у Львові дня 19 жовтня:** Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — **Пшениця** 7·70 до 7·90; **жито** 5·70 до 5·90; **овес** 6·70 до 6·90; **ячмінь пашний** 5·80 до 6·10; **ячмінь броварний** 6·50 до 7·—; **ріпак** —·— до —·—; **льнянка** —·— до —·—; **горох до вареня** 8·— до 9·—; **вика** 5·40 до 5·70; **бобик** 5·60 до 5·80; **гречка** —·— до —·—; **кукурудза стара** —·— до —·—; **хміль за 56 кільо** —·— до —·—; **конюшина червона** 50·— до 60·—; **конюшина біла** 30·— до 45·—; **конюшина шведска** 60·— до 70·—; **тимотка** 20·— до 24·—.

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

Кредит особистий для урядників, офіцирів, учителів і т. д. Самостійні товариства щадничо-позичкові урядників уділяють під найкористнійшими услівями і на довголітні сплати позички особисті. Адреси консорциї подає безплатно Zentralleitung des **Beamten-Vereines, Wien I., Wipplingerstrasse 25.**

Сьвіжий Мід

десеровий курацийний найлучший, твердий або плинний, (патока) в власних пасік 5 клґ. 6 К 60 сот. оплатно.

Коріневіч, ем. учит.
Іванчани п. л.

БІЛЄТИ ІЗДИ

на всі зелізниці
краєві і заграничні
продає
Аґенция зелізниць держ. Ст. Соколовского,
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Головна
Аґенция дневників і оголошень
у Львові
Пасаж Гавсмана число 9.
приймає
пренумерату на всі дневники
краєві і заграничні
по цінах оригінальних.

Шість і пів мілїонів Корон виплатив „Днїстер" відшкодованя.

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає
одиноке руске Товариство асекурацийне **против огневих шкід**

„Днїстер"

Товариство взаїмних обезпечень у Львові

Ринок ч. 10, в домі „Просьвіти".

Шкоди оцїнює „Днїстер" з місцевими членами і **виплачує зараз** признані **відшкодованя.** За 13 лїт виплачено **6,474.534 корон** відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї „Днїстра" по всїх містах і більших селах; „Днїстер" дає аґенциї письменним господарям, де це не роблять инші аґенти „Днїстра". Аґенти „Днїстра" заробили вже 807.742 корон провізиї.

Поліси „Днїстра" приймають при позичках: Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, гал. Каса ощадности, повітові каси ощадности і сиротиньскі каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам і за рік 1905 припадає кождому членови 5% заплаченої премії яко зворот.

На житє обезпечайте ся тілько через „Днїстер" в Товаристві Краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер" **на рускі добродійні цїли.**

Фонди „Днїстра" виносять в кінцем 1905 р. суму **1,372.538 корон.**

Стережіть ся огня і асекуруйте ся в „Днїстрі"!

Покривайте свої хати черепом (дахівками)!

„Днїстер" припоручили Преосьв. Епископскі Ординарияти.

З друкарнї В. Ловиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).